

İki İşin Birarada Yapılması Halinde Ayrı Defter Tutulup Tutulmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.41.15.02-190-3/8-94
Tarih	02.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KOCAELİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri ve Usul Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.41.15.02-190-3/8-94

02/08/2011

Konu : İki İşin Birarada Yapılması Halinde ayrı Defter Tutulup Tutulmayacağı

Başkanlığımıza vermiş olduğunuz ilgide kayıtlı dilekçenizde, nakliye ve sigorta acentalığı faaliyetini bir arada yaptığınızı, bu iki faaliyetiniz için ayrı ayrı defter tutup tutamayacağınızı, nakliyat vergisi defteri tutmanız gerekip gerekmediği ile sigorta hizmetiniz dolayısıyla kredi kartı kullanmak suretiyle tahsil ettiğiniz bedeli KDV Beyannamesinde göstermeniz gerekip gerekmediği hakkında özelge talep etmiş bulunmaktasınız.

Bilindiği üzere, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Defter Tutma" bölümünün "Maksat" başlıklı 171'inci maddesinde, mükelleflerin bu kanuna göre tutmaları gereken defterleri vergi uygulaması bakımından bu maddede yazılı maksatları taşıyacak şekilde tutacakları, 175'inci maddede ise mükelleflerin, anılan kanunun 171'inci ve müteakip maddelerinde belirtilen maksat ve esaslara uymaları şartıyla defterlerini

ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usul ve tarzda tanzim etmekte serbest oldukları belirtilmiştir.

Ayrıca mezkur Kanunun 176 ncı ve müteakip maddelerinde defter tutma bakımından tüccarların iki sınıfa ayrıldığı, 1 nci sınıf tüccarların bilanço esasına göre,

1-Yevmiye defteri;

2-Defterikebir;

3-Envarter defteri,

İşletme hesabı esasına göre de işletme defteri tutacakları açıklanmıştır.

Nakliyat vergisi defteri ise diğer müesseselerin tutacakları özel kayıtlar arasında yer almakta iken 3239 sayılı Kanunun 136 ncı maddesi ile 01.01.1986 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

Anılan Kanunun 177 nci maddesinin 2 nci bendinde ise "Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşıp da bir yıl içinde elde ettikleri gayrisafi iş hasılatı 70.000 TL yi aşanlar" ın bilanço esasına göre defteri tutacakları belirtilmiştir.

Buna göre, farklı işkolları için tek bir defter tutabileceğiniz gibi kanun maddelerinde aksi belirtilmediğinden ayrı ayrı defter tasdik ettirmek suretiyle defter tutmanız mümkün bulunmaktadır. Ancak bu işletmelerinizde yukarıda belirtilen hadler dikkate alınarak bilanço esasına göre defter tutmanız halinde bilanço ve gelir tablolarınızı veya işletme hesabına göre defter tutmanız halinde ise işletme hulasanızı dönem sonunda konsolide etmeniz gerekmektedir.

Diğer taraftan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1 nci maddesinin (1) numaralı bendinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesindeki teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu; 20 nci maddesinde teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu hükümlerine yer verilmiştir;

Aynı Kanunun 5766 sayılı Kanunun 12/a maddesiyle değişik 17/4-e maddesinde; Banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler ve sigorta aracılarının sigorta şirketlerine yaptığı sigorta muamelelerine ilişkin işlemleri ile Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (24) numaralı bendinde belirtilen kurumların kredi teminatı sağlama işlemleri, katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Anılan Kanunun, 42 nci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlığımızca şekil ve muhteviyatı belirlenen 1 No.lu Katma Değer Vergisi Beyannamesinde beyannameye eklenecek belgeler sayılmış, Beyannamenin 6 ncı Tablosunun 45 nci satırına "Kredi Kartı ile Tahsil Edilen Teslim ve Hizmet Bedelleri"nin (Bu dönemde gerçekleştirilen teslim ve hizmetlere ait bedelin, kredi kartı ile tahsil edilen kısmı) (e-Beyannamenin Sonuç Hesapları-Diğer Bilgiler-Kredi Kartı ile Tahsil Edilen Teslim ve Hizmetlerin

Katma Değer Vergisi Dahil Karşılığını Teşkil Eden Bedel) yazılacağı belirtilmiştir.

Katma Değer Vergisi Beyannamesi ile istenen bu bilgi verginin tarh ve tahakkuku ile ilgili olmayıp denetim amaçlı bir bilgidir. Burada vergiyi doğuran olay vuku bulsun veya bulmasın belirli bir dönemde gerçekleştirilen teslim ve hizmetlere ait bedelin, kredi kartı ile tahsil edilen kısmının 6 no.lu Tabloda 45 no.lu satırda gösterilmesi gerekir.

Yukarıda yer alan açıklamalar dahilinde;

1-Sigorta acenteliği ve şehirlerarası yük taşımacılığı faaliyetinizden dolayı ayrı ayrı defter tasdik ettirmek suretiyle kullanmanız mümkün olabileceği gibi her iki faaliyetinize ait kayıtların tek bir defterde gösterilmesi de mümkündür.

2-Nakliye faaliyetinizden dolayı nakliyat vergisi defteri tutmanıza gerek bulunmamaktadır.

3-Her ne kadar sigorta komisyonculuğu faaliyetiniz katma değer vergisinden istisna edilmiş olsa da sigorta hizmeti karşılığında kredi kartı kullanılmak suretiyle tahsil edilen bedelin nakliye faaliyetiniz için vermeniz gereken Katma Değer Vergisi Beyannamesinin 6 nolu tablosunun 45 nolu satırında gösterilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Gelir İdaresi Grup Müdürü

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026